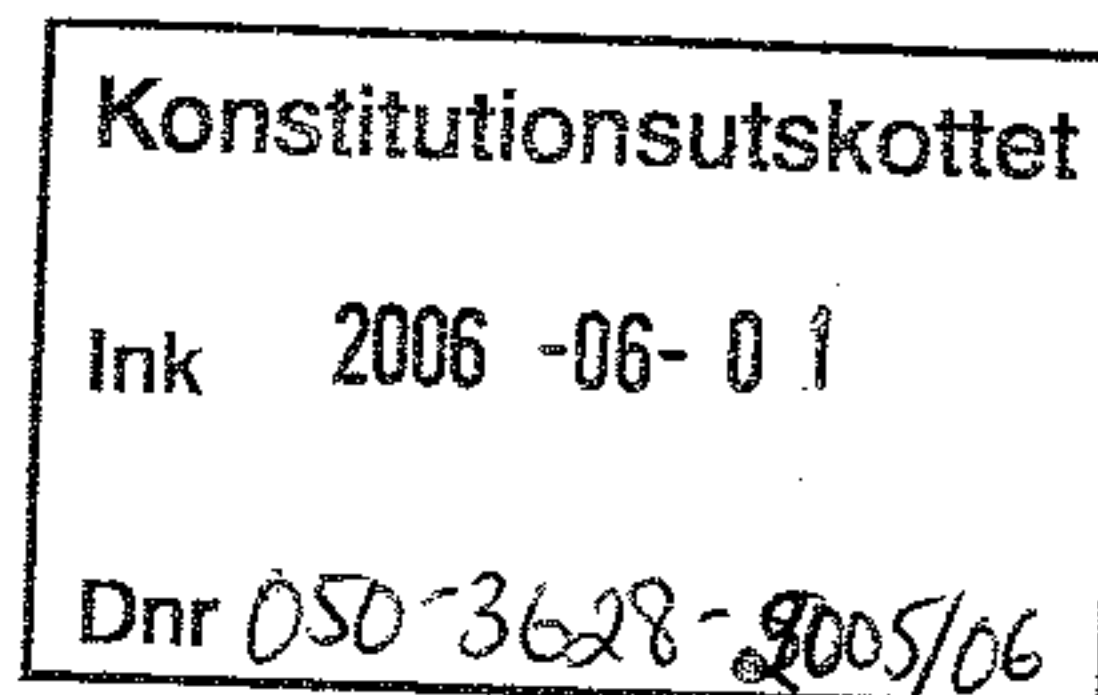

Stockholm 2006-05-31

Till riksdagens konstitutionsutskott

Jag vill för Konstitutionsutskottets granskning anmäla näringsminister Thomas Östros styrning av Vattenfall.

Bakgrunden är följande. Den 17 maj beslutade Vattenfalls styrelse att bolaget ska göra en kraftfull satsning på förnyelsebar elproduktion. Detta efter att både stats- och näringsministern den 27 april talat om att de vill se större satsningar från Vattenfalls sida på förnyelsebar energiproduktion. Statsministern förklarade för TT: "det är alldeles för dåligt, alldeles för lite. Det är en målsättning, men väldigt lite av investeringar och vi har inte tid att vänta. De måste bli mer aktiva." Samma dag gick näringsministern ut med ett pressmeddelande där han kräver mer förnyelsebar energi från Vattenfall: "Vi skärper kraven på flera sätt. Nu för vi också diskussioner med företaget om att de måste satsa ännu mycket mer på förnybar energi."

Näringsministern förklarar vidare att han "räknar med ytterligare kraftiga investeringar. Det handlar om en rejäl satsning på vindkraftverk men också om biobränslebaserad kraftvärme och andra viktiga energikällor. Inte minst vindkraft måste bli Vattenfalls stora framtida projekt." Vad gäller omfattningen talar Östros om att han "utesluter inte en fördubbling. Det är tuffa krav vi ställer."

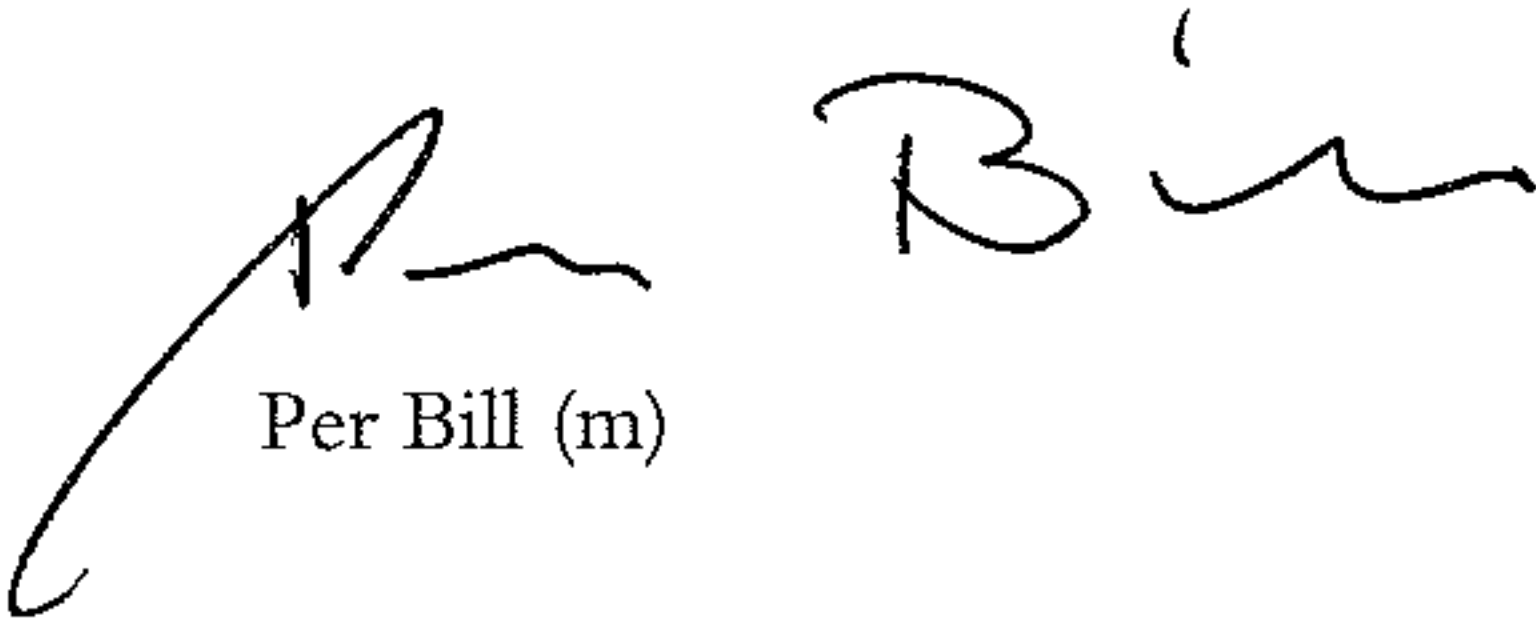
Det råder inget tvivel om att styrelsens beslut att satsa stort på vindkraft är en direkt följd av stats- och näringsministrarnas krav på bolaget. När Vattenfall skulle presentera satsningen på en presskonferens den 18 maj var det meningen att presentationen skulle göras av koncernchef Lars G Josefsson och tre andra i ledningen. Istället fick bolaget kort innan presskonferensen ändra tid för denna. Detta för att näringsministern skulle kunna delta. Presentationen hölls sedan av Thomas Östros, styrelseordförande Dag Klackenbergs och koncernchefen. Det som skulle bli Vattenfalls storslagna presentation av nysatsningen blev istället ett politiskt inlägg i valrörelsen, där Thomas Östros själv kunde ta åt sig äran för att bolaget följt hans vilja.

Näringsministerns krävde inte enbart mer förnyelsebar energi den 27 april, dagen innan Vattenfalls årsstämma. I SVT rapport krävde näringsministern också att Vattenfall skulle agera prispressare på elmarknaden och erbjuda konsumenterna lägsta elpriser. Påföljande dag, under årsstämman, lanserade Vattenfall ett nytt lågprisavtal som garanterar konsumenterna lägsta pris på marknaden.

Vattenfall ska som statligt ägt bolag på en avreglerad marknad kunna agera på affärsmässiga grunder, på samma villkor som privata bolag. Det går dock inte om

regeringen, i det här fallet näringsministern, med kort varsel ställer krav som har andra syften än bolagets bästa för ögonen. Krav som under ett valår inte kan ses som annat än inlägg i valdebatten. Vattenfall och de andra statliga bolagen tillhör staten – varken regeringen eller socialdemokraterna.

Konstitutionsutskottet bör granska Thomas Östros agerande gentemot Vattenfall och huruvida det är att se som ministerstyre samt om det är förenligt med grundlagen och annan lag. Konstitutionsutskottet bör också granska huruvida de krav som ställts från näringsministerns sida ställts direkt i media eller kommit Vattenfall till del i ett tidigare skede.

Per Bill (m)